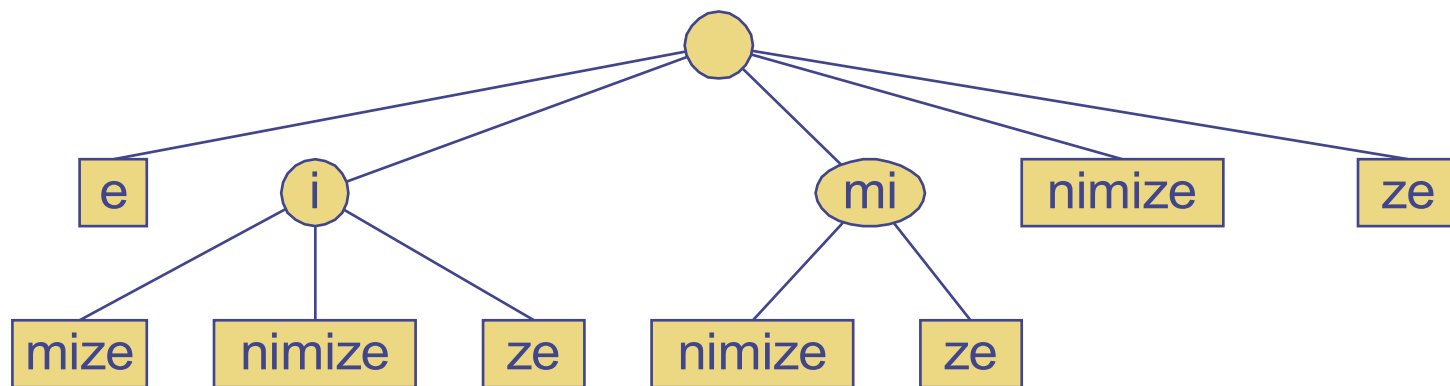

Algoritmy zpracování textů II

- ✂ datová struktura Trie
- ✂ nejdelší společná sekvence (LCS)
- ✂ nejkratší společná nad-sekvence (SCS)
- ✂ vzdálenost mezi řetězci

Datová struktura Trie

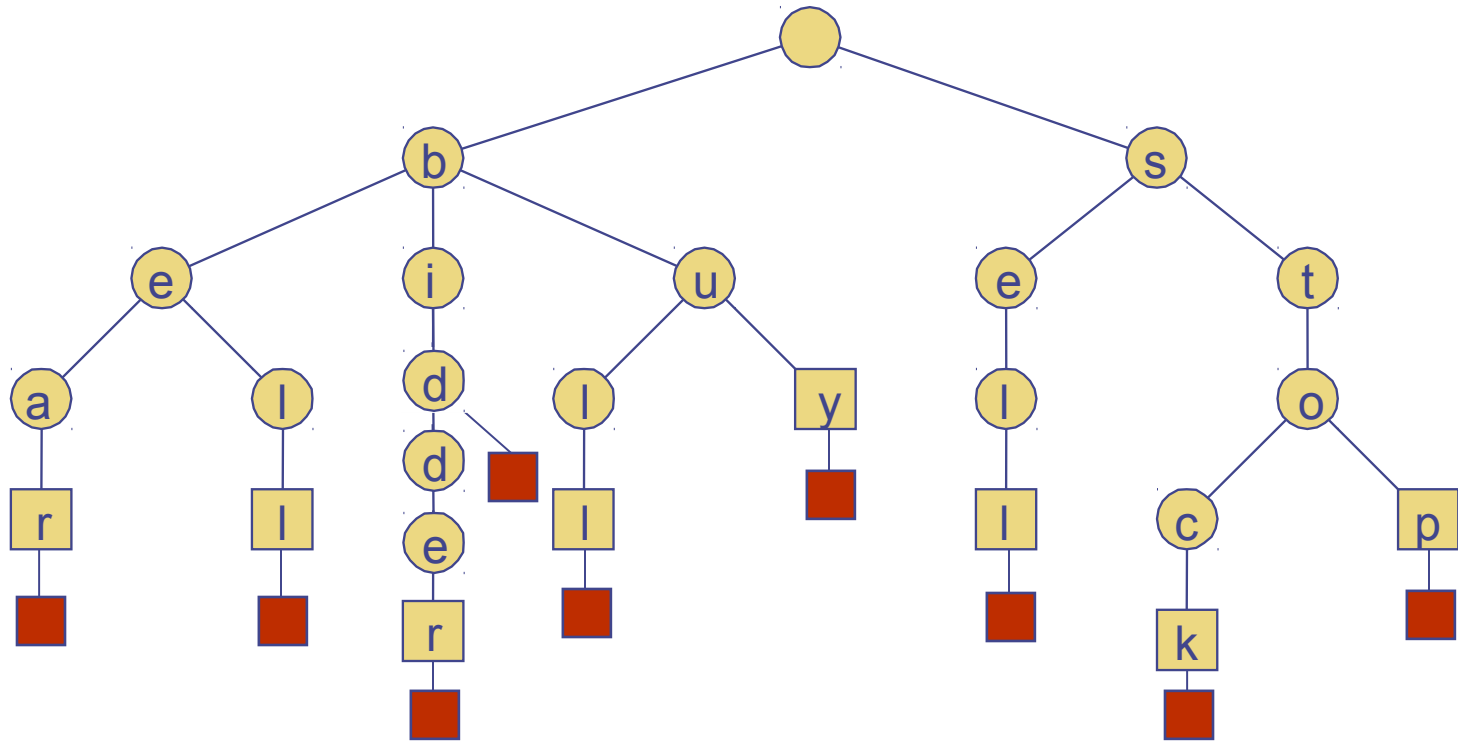

Předzpracování řetězců

- ◆ U algoritmů vyhledávání řetězců se předzpracovává hledaný vzor, aby se urychlilo jeho vyhledávání
- ◆ Pro rozsáhlé neměnné texty ve kterých se často vyhledává je výhodnější předzpracovat celý text, než se zabývat předzpracováním vzoru (BM, KMP algoritmus)
- ◆ Trie je kompaktní datová struktura vhodná pro reprezentaci množiny řetězců, kterými mohou být např. slova v textu
 - Trie umožňuje vyhledávat řetězce v čase úměrném velikosti hledaného vzoru

Standardní Trie

- ◆ Standardní trie pro množinu řetězců S je k -ární (k je velikost použité abecedy) uspořádaný strom, pro který platí:
 - Každý uzel, kromě kořene, je ohodnocen znakem
 - Následníci uzlu jsou abecedně uspořádány
 - Symboly v uzlech na cestě z kořene do externího uzlu tvoří řetězec množiny S
- ◆ Příklad: standardní trie pro množinu řetězců
 $S = \{ \text{bear, bell, bid, bull, buy, sell, stock, stop} \}$

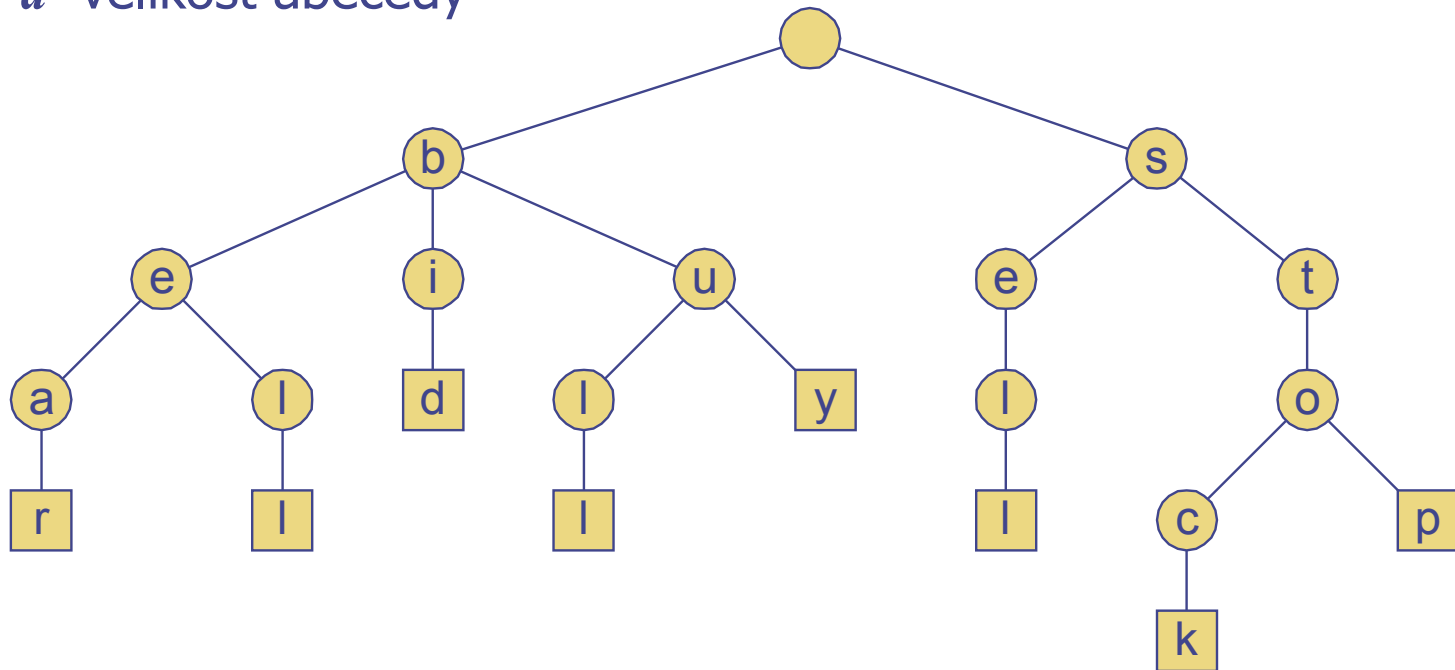
Analýza Standardní Trie

◆ Standardní trie vyžaduje $O(n)$ paměťového prostoru a umožňuje vyhledávání, vkládání a rušení v čase $O(dm)$, kde:

n celková velikost řetězců v S

m velikost zpracovávaného řetězce

d velikost abecedy

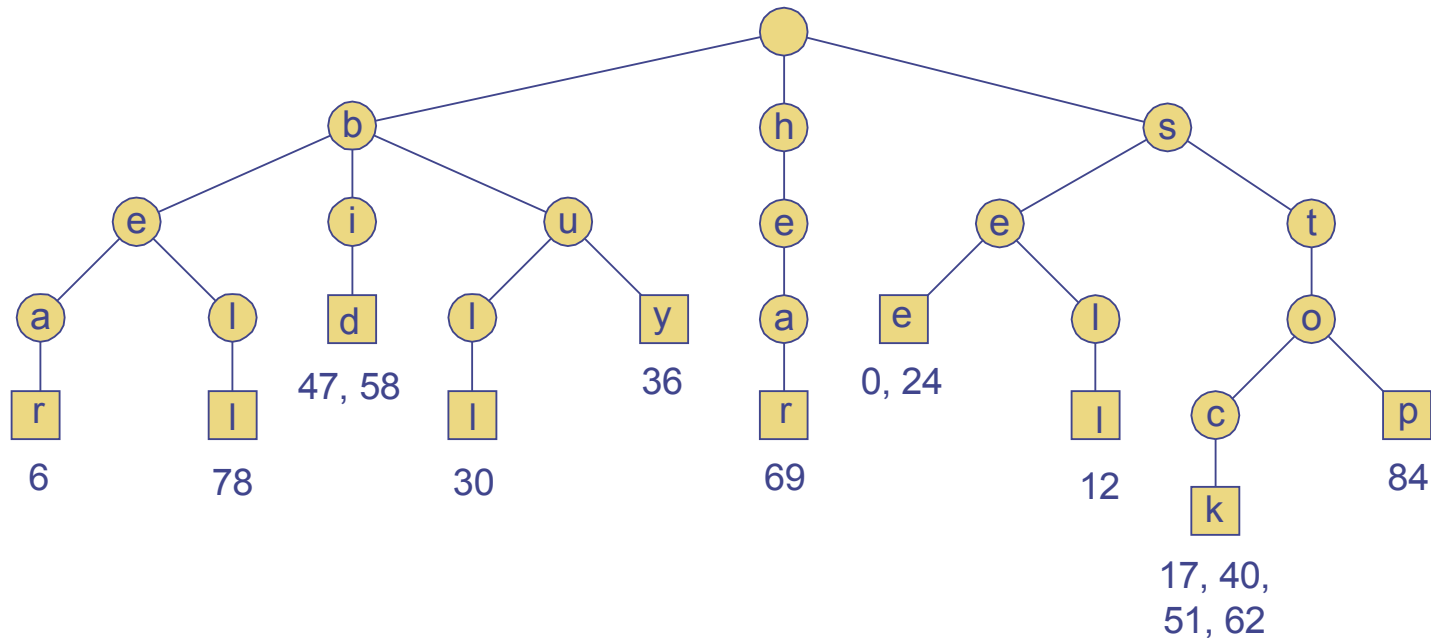
Typické použití datové struktury Trie

- ◆ Standardní trie umožňuje provádět následující operace nad předzpracovaným textem v čase $O(m)$, kde m velikost slova X :
 - **Vyhledávání slov (Word Matching):** nalezení prvního výskytu slova X v textu.
 - **Vyhledávání prefixu (Prefix Matching):** Nalezení prvního výskytu nejdelšího prefixu slova X v textu.

Vyhledávání slov pomocí Trie

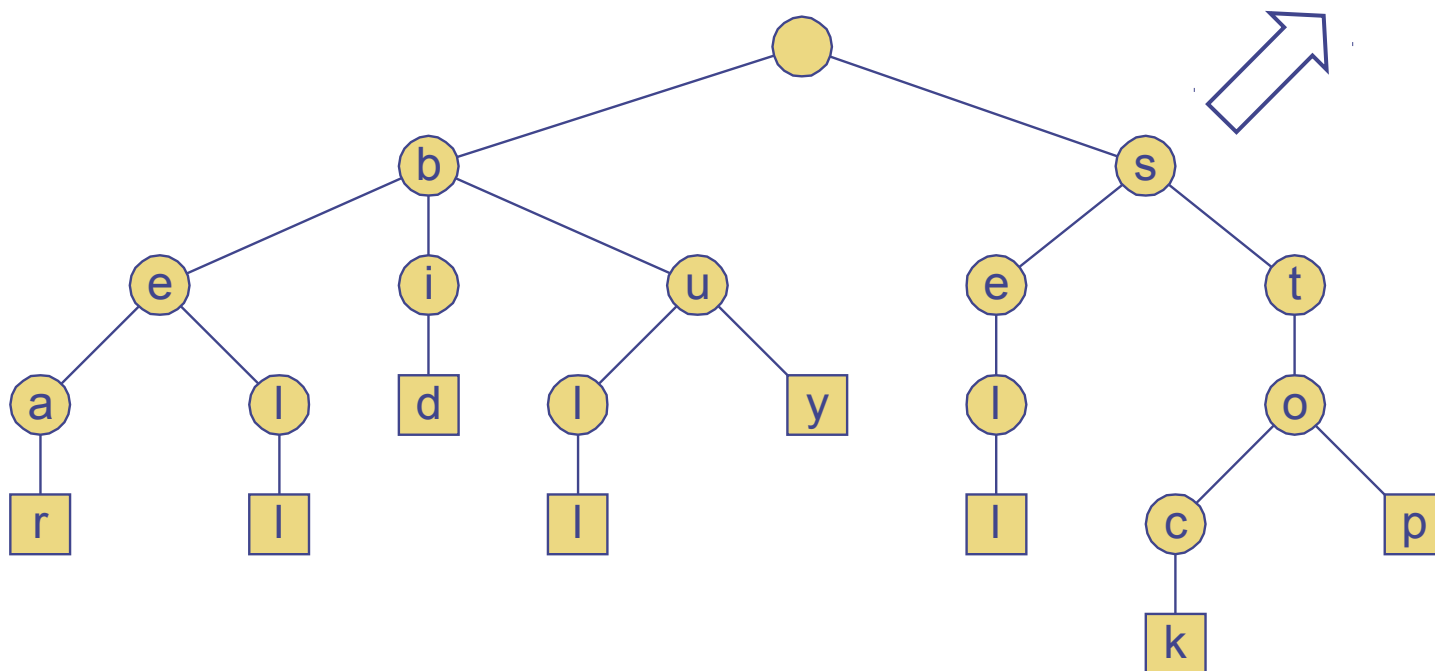
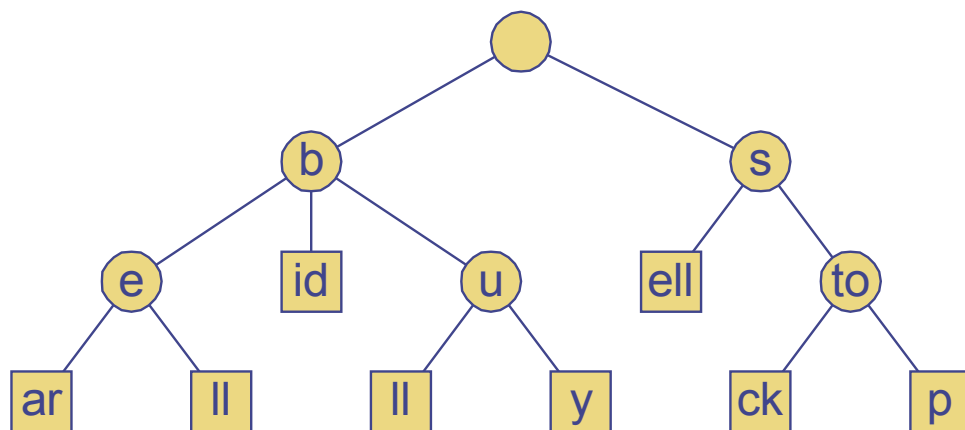
- ◆ Slova z textu jsou uložena do trie
- ◆ V každém listu je zároveň uložena informace o pozici výskytu slova v textu

s	e	e		a		b	e	a	r	?		s	e	l	l		s	t	o	c	k	!		
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	
s	e	e		a		b	u	l	l	?		b	u	y		s	t	o	c	k	!			
24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46		
b	i	d		s	t	o	c	k	!		b	i	d		s	t	o	c	k	!				
47	48	49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60	61	62	63	64	65	66	67	68			
h	e	a	r		t	h	e		b	e	l	l	?		s	t	o	p	!					
69	70	71	72	73	74	75	76	77	78	79	80	81	82	83	84	85	86	87	88					

Komprimovaná Trie

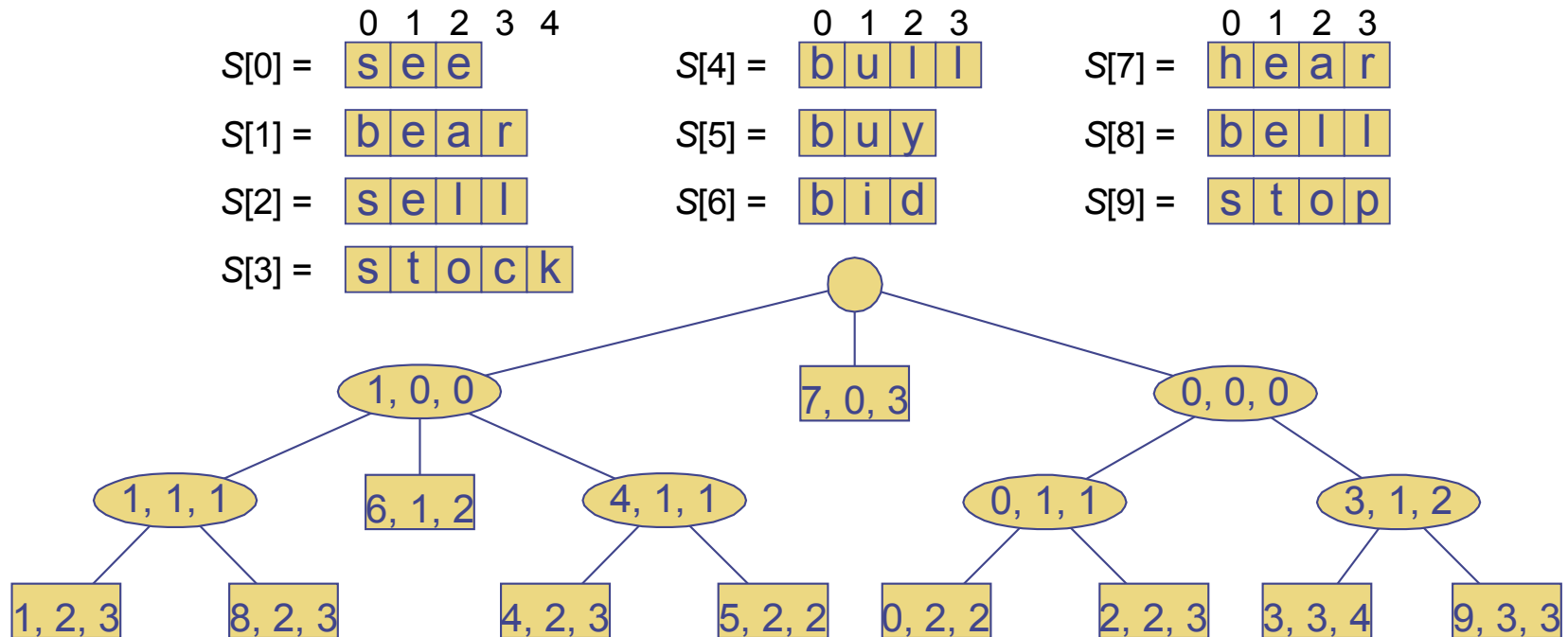
- ◆ Komprimovaná trie má vnitřní uzly stupně nejméně 2
- ◆ Získává se ze standardní trie, kompresí řetězců tzv. „redundantních“ uzlů tj. uzlů, které mají pouze jednoho následníka

Kompaktní reprezentace komprimované Trie

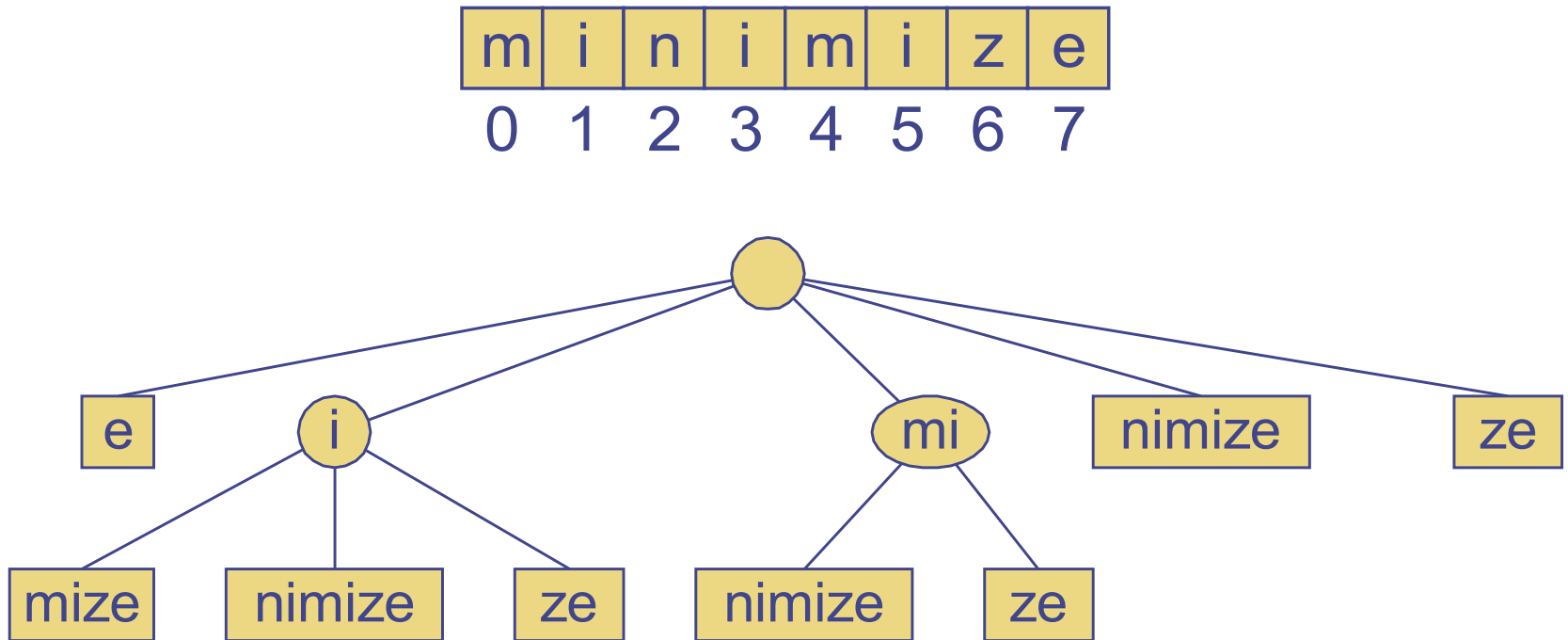
◆ Kompaktní reprezentace komprimované trie pro pole řetězců:

- Uchovává v uzlech trojici indexů (i,j,k) místo celých řetězců.
 - i – index v poli (tabulce), kde je řetězec uložen
 - j – počáteční index podřetězce uloženého v uzlu
 - k – koncový index podřetězce uloženého v uzlu
- Využívá $O(s)$ paměťového prostoru, kde s je počet řetězců v poli
- Slouží jako pomocná indexová struktura

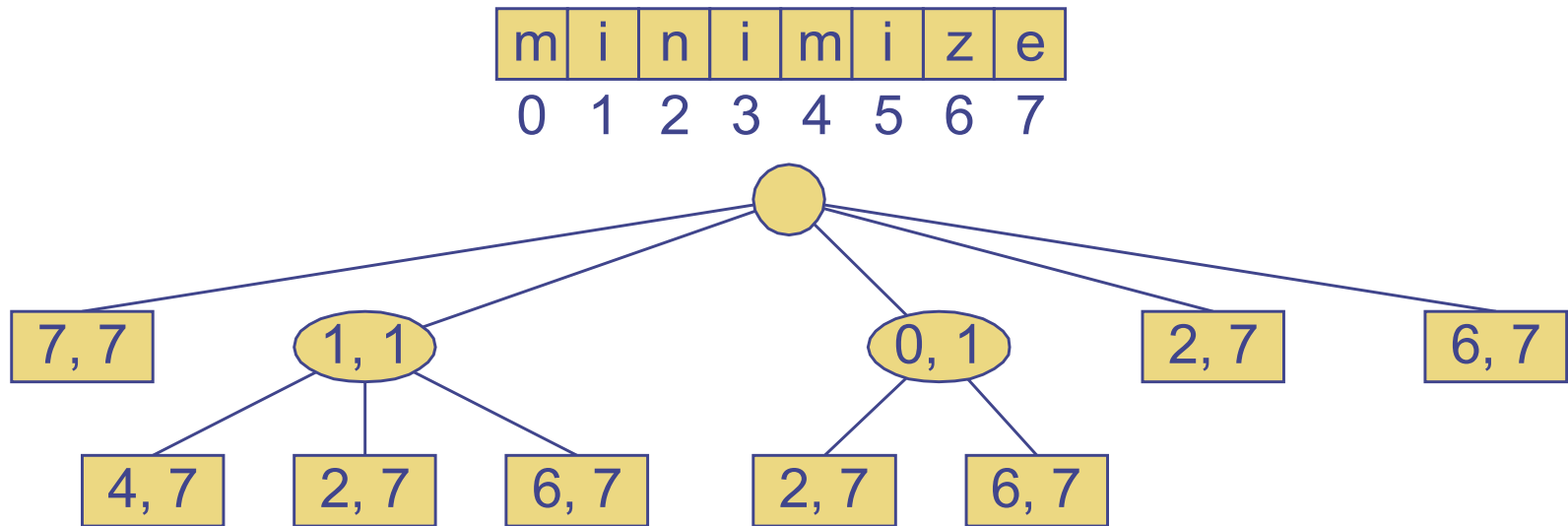
Suffixová Trie

◆ Suffixová trie řetězce X je komprimovaná trie všech suffixů X

Analýza Suffixové Trie

- ◆ Kompaktní reprezentace suffixové trie řetězce X velikosti n vzniklého z abecedy mohutnosti d
 - Využívá $O(n)$ paměťového prostoru.
 - Umožňuje libovolné pokládání dotazů na přítomnost řetězce v textu X v čase $O(dm)$, kde m je velikost vzorového řetězce
 - Lze ji vytvořit v čase $O(n)$.

Algoritmus vyhledávání řetězců suffixovou Trie

Algorithm suffixTrieMatch(T, P):

Input: Compact suffix trie T for a text X and pattern P

Output: Starting index of a substring of X matching P or an indication that P is not a substring of X

$p \leftarrow P.length()$ { length of suffix of the pattern to be matched }

$j \leftarrow 0$ { start of suffix of the pattern to be matched }

$v \leftarrow T.root()$

repeat

$f \leftarrow \mathbf{true}$ { flag indicating that no child was successfully processed }

for each child w of v **do**

$i \leftarrow \text{start}(v)$

if $P[j] = T[i]$ **then**

{ process child w }

$x \leftarrow \text{end}(w) - i + 1$

if $p \leq x$ **then**

{ suffix is shorter than or of the same length of the node label }

if $P[j..j+p-1] = X[i..i+p-1]$ **then**

return $i - j$ { match }

else

return “ P is not a substring of X ”

else

{ suffix is longer than the node label }

if $P[j..j+x-1] = X[i..i+x-1]$ **then**

$p \leftarrow p - x$ { update suffix length }

$j \leftarrow j + x$ { update suffix start index }

$v \leftarrow w$

$f \leftarrow \mathbf{false}$

break out of the **for** loop

until f or $T.isExternal(v)$

return “ P is not a substring of X ”

Trie a Webové vyhledávání

- ◆ kolekce všech vyhledávaných slov (tzv. search engine index) je uchováván v komprimované trie.
- ◆ Každý uzel trie odpovídá hledanému slovu a je zároveň spojen se seznamem stránek (URLs) obsahující toto slovo - tzv. seznam výskytů (**occurrence list**).
- ◆ Trie se uchovává v interní paměti.
- ◆ Seznam výskytů se uchovává v externí paměti a jsou uspořádány podle důležitosti

LCS – Longest common subsequence

Algoritmus nalezení nejdelšího společného podřetězce

- ◆ LCS algoritmus je jedním ze způsobů jak posuzovat podobnost mezi dvěma řetězci
- ◆ algoritmus se často využívá v biologii k posuzování podobnosti DNA sekvencí (řetězců obsahujících symboly A,C,G,T)
- ◆ Příklad $X = \text{AGTCAACGTT}$, $Y = \text{GTTCGACTGTG}$
- ◆ Podřetězce jsou např. $S = \text{AGTG}$ and $S' = \text{GTCACGT}$
- ◆ Jak lze tyto podřetězce nalézt ?
 - Použitím hrubé síly : pokud $|X| = m$, $|Y| = n$, pak existuje 2^m podřetězců x , které musíme porovnat s Y (n porovnání) tj. časová složitost vyhledání je $O(n 2^m)$
 - Použití dynamického programování – složitost se sníží na $O(nm)$

Platí :

- ◆ Necht' $X = \langle x_1, x_2, \dots, x_m \rangle$ a $Y = \langle y_1, y_2, \dots, y_n \rangle$ jsou řetězce a $Z = \langle z_1, z_2, \dots, z_k \rangle$ je libovolná LCS X a Y
- ◆ Jestliže $x_m = y_n$ pak $z_k = x_m = y_n$ a Z_{k-1} je LCS X_{m-1} a Y_{n-1}
- ◆ Jestliže $x_m \neq y_n$ a $z_k \neq x_m$, pak z toho vyplývá, že Z je LCS X_{m-1} a Y
- ◆ Jestliže $x_m \neq y_n$ a $z_k \neq y_n$, pak Z je LCS X a Y_{n-1}

Postup:

- ◆ Nejprve nalezneme délku LCS a podél „cesty“, kterou budeme procházet, si budeme nechávat značky, které nám pomohou nalézt výslednou nejdelší společnou sekvenci
- ◆ Necht' X_i, Y_j jsou prefixy X a Y délky i a j .
- ◆ Necht' $c[i, j]$ je délka LCS X_i and Y_j
- ◆ Pak délka kompletní LCS X a Y bude $c[m, n]$

$$c[i, j] = \begin{cases} c[i-1, j-1] + 1 & \text{if } x[i] = y[j], \\ \max(c[i, j-1], c[i-1, j]) & \text{ve zbývajících situacích} \end{cases}$$

Rekurentní řešení

- ◆ Začneme s $i = j = 0$ (prázdné podřetězce x a y)
- ◆ Protože X_0 and Y_0 jsou prázdné řetězce je jejich LCS vždy prázdná (tj. $c[0,0] = 0$)
- ◆ LCS prázdného řetězce a libovolného jiného řetězce je také prázdná a tak pro každé i a j :

$$c[0, j] = c[i, 0] = 0$$

- ◆ když určujeme hodnotu $c[i,j]$, tak uvažujeme dva případy:
 - **První případ:** $x[i]=y[j]$: další symbol v řetězci X and Y se shoduje a délka LCS X_i a Y_j je rovna délce LCS kratších řetězců X_{i-1} a Y_{j-1} , zvětšená o 1.
 - **Druhý případ:** $x[i] \neq y[j]$ tj. symboly se neshodují a tudíž se délka LCS(X_i, Y_j) nezvětší a zůstává shodná jako předtím (tj. maximum z LCS(X_i, Y_{j-1}) and LCS(X_{i-1}, Y_j))

LCS Algorithmus

```
LCS-Length(X, Y)
m = length(X), n = length(Y)
for i = 1 to m
    do c[i, 0] = 0
for j = 0 to n
    do c[0, j] = 0
for i = 1 to m
    do for j = 1 to n
        do if ( xi = yj )
            then c[i, j] = c[i - 1, j - 1] + 1
                b[i, j] = " ←↑ "
        else if c[i - 1, j] >= c[i, j - 1]
            then c[i, j] = c[i - 1, j]
                b[i, j] = " ↑ "
            else c[i, j] = c[i, j - 1]
                b[i, j] = " ← "

return c and b
```

Příklad:

◆ Hledáme nejdelší společný podřetězec (LCS) řetězců

- $X = \text{A B C B}$

- $Y = \text{B D C A B}$

$\text{LCS}(X, Y) = \text{B C B}$

- $X = \text{A } \mathbf{B} \quad \mathbf{C} \quad \mathbf{B}$

- $Y = \quad \mathbf{B} \text{ D } \mathbf{C} \text{ A } \mathbf{B}$

LCS příklad

	j	0	1	2	3	4	5
i		Y _j	B	D	C	A	B
0	X _i						
1	A						
2	B						
3	C						
4	B						

$X = \text{ABCB}; m = |X| = 4$

$Y = \text{BDCAB}; n = |Y| = 5$

Allocate array $c[6,5]$

		j	0	1	2	3	4	5
i		Yj	B	D	C	A	B	
0	Xi							
1	A	0						
2	B	0						
3	C	0						
4	B	0						

for $i = 1$ to m $c[i,0] = 0$

		j	0	1	2	3	4	5
		Yj		B	D	C	A	B
i	Xi							
0		0	0	0	0	0	0	0
1	A	0						
2	B	0						
3	C	0						
4	B	0						

for $j = 0$ to n $c[0,j] = 0$

		j					
		0	1	2	3	4	5
i		Yj	B	D	C	A	B
	Xi						
0		0	0	0	0	0	0
1	A	0	0 ↑				
2	B	0					
3	C	0					
4	B	0					

case $i=1$ and $j=1$

$A \neq B$

but, $c[0,1] \geq c[1,0]$

so $c[1,1] = c[0,1]$, and $b[1,1] = \uparrow$

		j					
		0	1	2	3	4	5
i	Yj	B	D	C	A	B	
	Xi	0	0	0	0	0	0
1	A	0	0 ↑	0 ↑			
2	B	0					
3	C	0					
4	B	0					

case $i=1$ and $j=2$

$A \neq D$

but, $c[0,2] \geq c[1,1]$

so $c[1,2] = c[0,2]$, and $b[1,2] = \uparrow$

		j					
		0	1	2	3	4	5
i		Y _j	B	D	C	A	B
0	X _i	0	0	0	0	0	0
1	A	0	0 ↑	0 ↑	0 ↑		
2	B	0					
3	C	0					
4	B	0					

case $i=1$ and $j=3$

$A \neq C$

but, $c[0,3] \geq c[1,2]$

so $c[1,3] = c[0,3]$, and $b[1,3] = \uparrow$

		j					
		0	1	2	3	4	5
i		Y _j	B	D	C	A	B
	X _i						
0		0	0	0	0	0	0
1	A	0	0 ↑	0 ↑	0 ↑	1 ↙	
2	B	0					
3	C	0					
4	B	0					

case $i=1$ and $j=4$

$A = A$

so $c[1,4] = c[0,2] + 1$, and $b[1,4] =$ ↙

		j	0	1	2	3	4	5
		Yj	B	D	C	A		B
i	Xi							
0		0	0	0	0	0	0	0
1	A	0	0 ↑	0 ↑	0 ↑	1 ↘		1 ←
2	B	0						
3	C	0						
4	B	0						

case $i=1$ and $j=5$

$A \neq B$

this time $c[0,5] < c[1,4]$

so $c[1,5] = c[1,4]$, and $b[1,5] = \leftarrow$

		j					
		0	1	2	3	4	5
i	Yj		B	D	C	A	B
	Xi						
0	Xi	0	0	0	0	0	0
1	A	0	0 ↑	0 ↑	0 ↑	1 ↘	1 ←
2	B	0	1 ↘				
3	C	0					
4	B	0					

case $i=2$ and $j=1$

$B = B$

so $c[2, 1] = c[1, 0] + 1$, and $b[2, 1] = \nwarrow$

		j					
		0	1	2	3	4	5
i		Yj	B	D	C	A	B
0	Xi	0	0	0	0	0	0
1	A	0	0 ↑	0 ↑	0 ↑	1 ↘	1 ←
2	B	0	1 ↘	1 ←			
3	C	0					
4	B	0					

case $i=2$ and $j=2$

$B \neq D$

and $c[1, 2] < c[2, 1]$

so $c[2, 2] = c[2, 1]$ and $b[2, 2] = \leftarrow$

		j	0	1	2	3	4	5
		Yj	B	D	C	A	B	
i	Xi	0	0	0	0	0	0	0
0	A	0	0 ↑	0 ↑	0 ↑	1 ↘	1 ←	
1	B	0	1 ↘	1 ←	1 ←			
2	C	0						
3	B	0						
4								

case $i=2$ and $j=3$

$B \neq D$

and $c[1, 3] < c[2, 2]$

so $c[2, 3] = c[2, 2]$ and $b[2, 3] = \leftarrow$

		j	0	1	2	3	4	5
		Yj	B	D	C	A	B	
i	Xi	0	0	0	0	0	0	0
1	A	0	0 ↑	0 ↑	0 ↑	1 ↘	1 ←	
2	B	0	1 ↘	1 ←	1 ←	1 ↑		
3	C	0						
4	B	0						

case $i=2$ and $j=4$

$B \neq A$

and $c[1, 4] = c[2, 3]$

so $c[2, 4] = c[1, 4]$ and $b[2, 2] = \uparrow$

		j	0	1	2	3	4	5
i		Y _j		B	D	C	A	B
0	X _i	0	0	0	0	0	0	0
1	A	0	0 ↑	0 ↑	0 ↑	1 ↖	1 ←	
2	B	0	1 ↖	1 ←	1 ←	1 ↑	2 ↘	
3	C	0						
4	B	0						

case $i=2$ and $j=5$

$B = B$

so $c[2, 5] = c[1, 4] + 1$ and $b[2, 5] = \nwarrow$

		j					
		0	1	2	3	4	5
i	Yj		B	D	C	A	B
	Xi						
0		0	0	0	0	0	0
1	A	0	0 ↑	0 ↑	0 ↑	1 ↘	1 ←
2	B	0	1 ↘	1 ←	1 ←	1 ↑	2 ↘
3	C	0	1 ↑				
4	B	0					

case $i=3$ and $j=1$

$C \neq B$

and $c[2, 1] > c[3, 0]$

so $c[3, 1] = c[2, 1]$ and $b[3, 1] = \uparrow$

		j					
		0	1	2	3	4	5
i		Y _j	B	D	C	A	B
	0	X _i	0	0	0	0	0
1	A	0	0 ↑	0 ↑	0 ↑	1 ↘	1 ←
2	B	0	1 ↘	1 ←	1 ←	1 ↑	2 ↘
3	C	0	1 ↑	1 ↑			
4	B	0					

case $i=3$ and $j=2$

$C \neq D$

and $c[2, 2] = c[3, 1]$

so $c[3, 2] = c[2, 2]$ and $b[3, 2] = \uparrow$

		j					
		0	1	2	3	4	5
i		Y _j	B	D	C	A	B
0	X _i	0	0	0	0	0	0
1	A	0	0 ↑	0 ↑	0 ↑	1 ↘	1 ←
2	B	0	1 ↘	1 ←	1 ←	1 ↑	2 ↘
3	C	0	1 ↑	1 ↑	2 ↘		
4	B	0					

case $i=3$ and $j=3$

$C = C$

so $c[3, 3] = c[2, 2] + 1$ and $b[3, 3] = \nwarrow$

		j	0	1	2	3	4	5
		Yj	B	D	C	A	B	
i	Xi							
0		0	0	0	0	0	0	0
1	A	0	0 ↑	0 ↑	0 ↑	1 ↘	1 ←	
2	B	0	1 ↘	1 ←	1 ←	1 ↑	2 ↘	
3	C	0	1 ↑	1 ↑	2 ↘	2 ←		
4	B	0						

case $i=3$ and $j=4$

$C \neq A$

$c[2, 4] < c[3, 3]$

so $c[3, 4] = c[3, 3]$ and $b[3, 3] =$

		j	0	1	2	3	4	5
		Yj	B	D	C	A		B
i	0	Xi	0	0	0	0	0	0
	1	A	0	0 ↑	0 ↑	0 ↑	1 ↘	1 ←
	2	B	0	1 ↘	1 ←	1 ←	1 ↑	2 ↘
	3	C	0	1 ↑	1 ↑	2 ↘	2 ←	2 ↑
	4	B	0					

case $i=3$ and $j=5$

$C \neq B$

$c[2, 5] = c[3, 4]$

so $c[3, 5] = c[2, 5]$ and $b[3, 5] = \uparrow$

		j					
		0	1	2	3	4	5
i	Yj		B	D	C	A	B
	Xi						
0	Xi	0	0	0	0	0	0
1	A	0	0 ↑	0 ↑	0 ↑	1 ↘	1 ←
2	B	0	1 ↘	1 ←	1 ←	1 ↑	2 ↘
3	C	0	1 ↑	1 ↑	2 ↘	2 ←	2 ↑
4	B	0	1 ↘				

case $i=4$ and $j=1$

$B = B$

so $c[4, 1] = c[3, 0] + 1$ and $b[4, 1] = \nwarrow$

		j					
		0	1	2	3	4	5
i		Y _j	B	D	C	A	B
	0	X _i	0	0	0	0	0
1	A	0	0 ↑	0 ↑	0 ↑	1 ↘	1 ←
2	B	0	1 ↘	1 ←	1 ←	1 ↑	2 ↘
3	C	0	1 ↑	1 ↑	2 ↘	2 ←	2 ↑
4	B	0	1 ↘	1 ↑			

case $i=4$ and $j=2$

$B \neq D$

$c[3, 2] = c[4, 1]$

so $c[4, 2] = c[3, 2]$ and $b[4, 2] = \uparrow$

		j					
		0	1	2	3	4	5
i	Yj	Yj	B	D	C	A	B
	Xi	0	0	0	0	0	0
0	A	0	0 ↑	0 ↑	0 ↑	1 ↘	1 ←
1	B	0	1 ↘	1 ←	1 ←	1 ↑	2 ↘
2	C	0	1 ↑	1 ↑	2 ↘	2 ←	2 ↑
3	B	0	1 ↘	1 ↑	2 ↑		
4							

case $i=4$ and $j=3$

$B \neq C$

$c[3, 3] > c[4, 2]$

so $c[4, 3] = c[3, 3]$ and $b[4, 3] = \uparrow$

		j					
		0	1	2	3	4	5
i		Y _j	B	D	C	A	B
	0	X _i	0	0	0	0	0
1	A	0	0 ↑	0 ↑	0 ↑	1 ↘	1 ←
2	B	0	1 ↘	1 ←	1 ←	1 ↑	2 ↘
3	C	0	1 ↑	1 ↑	2 ↘	2 ←	2 ↑
4	B	0	1 ↘	1 ↑	2 ↑	2 ↑	

case $i=4$ and $j=4$

$B \neq A$

$c[3, 4] = c[4, 3]$

so $c[4, 4] = c[3, 4]$ and $b[3, 5] = \uparrow$

		j	0	1	2	3	4	5
		Yj	B	D	C	A		B
i	Xi	0	0	0	0	0	0	0
0	A	0	0 ↑	0 ↑	0 ↑	1 ↘	1 ←	
1	B	0	1 ↘	1 ←	1 ←	1 ↑	2 ↘	
2	C	0	1 ↑	1 ↑	2 ↘	2 ←	2 ↑	
3	B	0	1 ↘	1 ↑	2 ↑	2 ↑	3 ↘	
4								

case $i=4$ and $j=5$

$B = B$

so $c[4, 5] = c[3, 4] + 1$ and $b[4, 5] = \swarrow$

Nalezení LCS

		j					
		0	1	2	3	4	5
i		Yj	B	D	C	A	B
	Xi						
0		0	0	0	0	0	0
1	A	0	0	0	0	1	1
2	B	0	1	1	1	1	2
3	C	0	1	1	2	2	2
4	B	0	1	1	2	2	3

The table shows the following values for the LCS length at each cell (i, j):

- Row 0: All values are 0.
- Row 1: (1,0)=0, (1,1)=0, (1,2)=0, (1,3)=0, (1,4)=1, (1,5)=1.
- Row 2: (2,0)=0, (2,1)=1, (2,2)=1, (2,3)=1, (2,4)=1, (2,5)=2.
- Row 3: (3,0)=0, (3,1)=1, (3,2)=1, (3,3)=2, (3,4)=2, (3,5)=2.
- Row 4: (4,0)=0, (4,1)=1, (4,2)=1, (4,3)=2, (4,4)=2, (4,5)=3.

Arrows indicate the path from the bottom-right cell (4,5) back to the top-left cell (0,0):

- From (4,5) to (3,5)
- From (3,5) to (3,4)
- From (3,4) to (2,4)
- From (2,4) to (2,3)
- From (2,3) to (2,2)
- From (2,2) to (1,2)
- From (1,2) to (1,1)
- From (1,1) to (0,0)

		j					
		0	1	2	3	4	5
i	Yj		B	D	C	A	B
0	Xi	0	0	0	0	0	0
1	A	0	0	0	0	1	1
2	B	0	1	1	1	1	2
3	C	0	1	1	2	2	2
4	B	0	1	1	2	2	3

LCS (obrácené pořadí): **B C B**

LCS (správné pořadí): **B C B**

SCS – Shortest common super-sequence

Algoritmus nalezení nejkratšího společného „nadřetězce“

◆ Podobný algoritmu LCS

◆ **Definice:** Necht' X a Y jsou dva řetězce znaků. Řetězec Z je „nadřetězec“ (**super-sequence**) řetězců X a Y pokud jsou oba řetězce X a Y podřetězcem (subsequence) Z .

◆ **Shortest common super-sequence algoritmus:**

Vstup: dva řetězce X a Y .

Výstup: nejkratší společný „nadřetězec“ X a Y .

◆ **Příklad:** $X=abc$ a $Y=abb$. Oba řetězce **abbc** **abcb** jsou nejkratším společným „nadřetězcem“ řetězců X a Y .

Postup:

◆ Nejprve nalezneme délku SCS a podél „cesty“, kterou budeme procházet, si budeme nechávat značky, které nám pomohou nalézt výslednou nejkratší společnou super-sekvenci

◆ Necht' X_i, Y_j jsou prefixy X a Y délky i a j .

◆ Necht' $c[i, j]$ je délka SCS X_i and Y_j

◆ Pak délka kompletní SCS X a Y bude v $c[m, n]$

$$c[i, j] = \begin{cases} c[i-1, j-1] + 1 & \text{if } x[i] = y[j], \\ \min(c[i, j-1] + 1, c[i-1, j] + 1) & \text{ve zbývajících situacích} \end{cases}$$

Rekurentní řešení

- ◆ Začneme s $i = j = 0$ (prázdné podřetězce x a y)
- ◆ Protože X_0 and Y_0 jsou prázdné řetězce je jejich SCS vždy prázdná (tj. $c[0,0] = 0$)
- ◆ SCS prázdného řetězce a libovolného jiného řetězce je rovná danému řetězci a tak pro každé i a j je délka :
$$c[0, j] = j$$
$$c[i, 0] = i$$
- ◆ když určujeme hodnotu $c[i,j]$, tak uvažujeme dva případy:
 - **První případ:** $x[i]=y[j]$: další symbol v řetězci X and Y se shoduje a délka SCS X_i a Y_j je rovna délce SCS kratších řetězců X_{i-1} a Y_{j-1} , zvětšená o 1.
 - **Druhý případ:** $x[i] \neq y[j]$ tj. symboly se neshodují a délka $SCS(X_i, Y_j)$ je daná minimální hodnotou dvojice $SCS(X_i, Y_{j-1})$ and $SCS(X_{i-1}, Y_j)$

SCS Algorithmus

```
SCS-Length(X, Y)
m = length(X), n = length(Y)
for i = 1 to m
  do c[i, 0] = i
for j = 0 to n
  do c[0, j] = j
for i = 1 to m
  do for j = 1 to n
    do if ( xi = yj )
      then c[i, j] = c[i - 1, j - 1] + 1
         b[i, j] = " ←↑ "
    else if c[i - 1, j] <= c[i, j - 1]
      then c[i, j] = c[i - 1, j] + 1
         b[i, j] = " ↑ "
      else c[i, j] = c[i, j - 1] + 1
         b[i, j] = " ← "

return c and b
```


Příklad:

◆ Hledáme nejkratší společný nadřetězec (SCS) řetězců

▪ $X = \text{ABCB}$

▪ $Y = \text{BDCAB}$

$\text{SCS}(X, Y) = \text{ABDCAB}$

▪ $X = \mathbf{A} \mathbf{B} \mathbf{C} \mathbf{B}$

▪ $Y = \mathbf{B} \mathbf{D} \mathbf{C} \mathbf{A} \mathbf{B}$

LCS příklad

		j	0	1	2	3	4	5
i			Y _j	B	D	C	A	B
0	X _i							
1	A							
2	B							
3	C							
4	B							

$X = \text{ABCB}; m = |X| = 4$

$Y = \text{BDCAB}; n = |Y| = 5$

Allocate array $c[6,5]$

		j					
		0	1	2	3	4	5
i		Y _j	B	D	C	A	B
0	X _i						
1	A	1					
2	B	2					
3	C	3					
4	B	4					

for $i = 1$ to m $c[i,0] = i$

		j					
		0	1	2	3	4	5
i		Y _j	B	D	C	A	B
0	X _i	0	1	2	3	4	5
1	A	1					
2	B	2					
3	C	3					
4	B	4					

for j = 0 to n c[0,j] = j

		j					
		0	1	2	3	4	5
i	Yj		B	D	C	A	B
	Xi	0	1	2	3	4	5
0		0	1	2	3	4	5
1	A	1	2 ↑				
2	B	2					
3	C	3					
4	B	4					

case $i=1$ and $j=1$

$A \neq B$

but, $c[0,1]+1 \leq c[1,0]+1$

so $c[1,1] = c[0,1]+1$, and $b[1,1] = \uparrow$

		j						
		0	1	2	3	4	5	
i		Y _j	B	D	C	A	B	
	X _i							
0		0	1	2	3	4	5	
1	A	1	2 ↑	3 ↑				
2	B	2						
3	C	3						
4	B	4						

case $i=1$ and $j=2$

$A \neq D$

but, $c[0,2]+1 \leq c[1,1]+1$

so $c[1,2] = c[0,2]+1$, and $b[1,2] = \uparrow$

		j						
		0	1	2	3	4	5	
i		Yj	B	D	C	A	B	
0	Xi	0	1	2	3	4	5	
1	A	1	2 ↑	3 ↑	4 ↑			
2	B	2						
3	C	3						
4	B	4						

case $i=1$ and $j=3$

$A \neq C$

but, $c[0,3]+1 \leq c[1,2]+1$

so $c[1,3] = c[0,3]+1$, and $b[1,3] = \uparrow$

		j					
		0	1	2	3	4	5
i		Yj	B	D	C	A	B
	Xi	0	1	2	3	4	5
0	A	0	1	2	3	4	5
1	A	1	2 ↑	3 ↑	4 ↑	4 ↖	
2	B	0					
3	C	0					
4	B	0					

case $i=1$ and $j=4$

$A = A$

so $c[1,4] = c[0,2] + 1$, and $b[1,4] =$ ↖

		j						
		0	1	2	3	4	5	
i		Y _j	B	D	C	A	B	
	X _i	0	1	2	3	4	5	
0		0	1	2	3	4	5	
1	A	1	2 ↑	3 ↑	4 ↑	4 ↘	5 ←	
2	B	0						
3	C	0						
4	B	0						

case $i=1$ and $j=5$

$A \neq B$

this time $c[0,5]+1 < c[1,4]+1$

so $c[1,5] = c[1,4]+1$, and $b[1,5] = \leftarrow$

		j					
		0	1	2	3	4	5
i	Yj		B	D	C	A	B
	Xi						
0	A	0	1	2	3	4	5
1	A	1	2 ↑	3 ↑	4 ↑	4 ↘	5 ←
2	B	2	2 ↘				
3	C	3					
4	B	4					

case $i=2$ and $j=1$

$B = B$

so $c[2, 1] = c[1, 0] + 1$, and $b[2, 1] = ↘$

		j						
		0	1	2	3	4	5	
i		Y _j	B	D	C	A	B	
	0	X _i	0	1	2	3	4	5
1	A	1	2 ↑	3 ↑	4 ↑	4 ↘	5 ←	
2	B	2	2 ↘	3 ←				
3	C	3						
4	B	4						

case $i=2$ and $j=2$

$B \neq D$

and $c[1, 2]+1 > c[2, 1]+1$

so $c[2, 2] = c[2, 1]+1$ and $b[2, 2] = \leftarrow$

		j	0	1	2	3	4	5
i		Y _j	B	D	C	A	B	
0	X _i	0	1	2	3	4	5	
1	A	1	2 ↑	3 ↑	4 ↑	4 ↘	5 ←	
2	B	2	2 ↘	3 ←	4 ←			
3	C	3						
4	B	4						

case $i=2$ and $j=3$

$B \neq D$

and $c[1, 3]+1 > c[2, 2]+1$

so $c[2, 3] = c[2, 2]+1$ and $b[2, 3] = \leftarrow$

		j						
		0	1	2	3	4	5	
i		Y _j	B	D	C	A	B	
	0	X _i	0	1	2	3	4	5
1	A	1	2 ↑	3 ↑	4 ↑	4 ↘	5 ←	
2	B	2	2 ↘	3 ←	4 ←	5 ↑		
3	C	3						
4	B	4						

case $i=2$ and $j=4$

$B \neq A$

and $c[1, 4]+1 = c[2, 3]+1$

so $c[2, 4] = c[1, 4]+1$ and $b[2, 2] = \uparrow$

		j	0	1	2	3	4	5
		Yj	B	D	C	A	B	
i	Xi							
0	Xi	0	1	2	3	4	5	
1	A	1	2 ↑	3 ↑	4 ↑	4 ↘	5 ←	
2	B	2	2 ↘	3 ←	4 ←	5 ↑	5 ↘	
3	C	3						
4	B	4						

case $i=2$ and $j=5$

$B = B$

so $c[2, 5] = c[1, 4] + 1$ and $b[2, 5] = \nwarrow$

		j					
		0	1	2	3	4	5
i	Yj		B	D	C	A	B
	Xi						
0		0	1	2	3	4	5
1	A	1	2 ↑	3 ↑	4 ↑	4 ↘	5 ←
2	B	2	2 ↘	3 ←	4 ←	5 ↑	5 ↘
3	C	3	3 ↑				
4	B	4					

case $i=3$ and $j=1$

$C \neq B$

and $c[2, 1] + 1 < c[3, 0] + 1$

so $c[3, 1] = c[2, 1] + 1$ and $b[3, 1] = \uparrow$

		j						
		0	1	2	3	4	5	
i		Y _j	B	D	C	A	B	
0	X _i	0	1	2	3	4	5	
1	A	1	2 ↑	3 ↑	4 ↑	4 ↘	5 ←	
2	B	2	2 ↘	3 ←	4 ←	5 ↑	5 ↘	
3	C	3	3 ↑	4 ↑				
4	B	4						

case $i=3$ and $j=2$

$C \neq D$

and $c[2, 2]+1 = c[3, 1]+1$

so $c[3, 2] = c[2, 2]+1$ a $b[3, 2] = \uparrow$

		j	0	1	2	3	4	5
i		Y _j	B	D	C	A	B	
0	X _i	0	1	2	3	4	5	
1	A	1	2 ↑	3 ↑	4 ↑	4 ↘	5 ←	
2	B	2	2 ↘	3 ←	4 ←	5 ↑	5 ↘	
3	C	3	3 ↑	4 ↑	4 ↘			
4	B	0						

case $i=3$ and $j=3$

$C = C$

so $c[3, 3] = c[2, 2] + 1$ and $b[3, 3] = \swarrow$

		j						
		0	1	2	3	4	5	
i		Y _j	B	D	C	A	B	
	0	X _i	0	1	2	3	4	5
1	A	1	2 ↑	3 ↑	4 ↑	4 ↘	5 ←	
2	B	2	2 ↘	3 ←	4 ←	5 ↑	5 ↘	
3	C	3	3 ↑	4 ↑	4 ↘	5 ←		
4	B	4						

case $i=3$ and $j=4$

$C \neq A$

$c[2, 4] + 1 > c[3, 3] + 1$

so $c[3, 4] = c[3, 3] + 1$ and $b[3, 3] = \leftarrow$

		j	0	1	2	3	4	5
i		Yj	B	D	C	A	B	
0	Xi	0	1	2	3	4	5	
1	A	1	2 ↑	3 ↑	4 ↑	4 ↘	5 ←	
2	B	2	2 ↘	3 ←	4 ←	5 ↑	5 ↘	
3	C	3	3 ↑	4 ↑	4 ↘	5 ←	6 ↑	
4	B	4						

case $i=3$ and $j=5$

$C \neq B$

$c[2, 5] + 1 = c[3, 4] + 1$

tak $c[3, 5] = c[2, 5] + 1$ a $b[3, 5] \Rightarrow$

		j					
		0	1	2	3	4	5
i		Y _j	B	D	C	A	B
	0	X _i	0	1	2	3	4
1	A	1	2 ↑	3 ↑	4 ↑	4 ↘	5 ←
2	B	2	2 ↘	3 ←	4 ←	5 ↑	5 ↘
3	C	3	3 ↑	4 ↑	4 ↘	5 ←	6 ↑
4	B	4	4 ↘				

case $i=4$ and $j=1$

$B = B$

so $c[4, 1] = c[3, 0] + 1$ and $b[4, 1] = \nwarrow$

		j						
		0	1	2	3	4	5	
i		Y _j	B	D	C	A	B	
	0	X _i	0	1	2	3	4	5
1	A	1	2 ↑	3 ↑	4 ↑	4 ↘	5 ←	
2	B	2	2 ↘	3 ←	4 ←	5 ↑	5 ↘	
3	C	3	3 ↑	4 ↑	4 ↘	5 ←	6 ↑	
4	B	4	4 ↘	5 ↑				

case $i=4$ and $j=2$

$B \neq D$

$c[3, 2] + 1 = c[4, 1] + 1$

so $c[4, 2] = c[3, 2] + 1$ and $b[4, 2] = \uparrow$

		j						
		0	1	2	3	4	5	
i		Y _j	B	D	C	A	B	
	0	X _i	0	1	2	3	4	5
1	A	1	2 ↑	3 ↑	4 ↑	4 ↘	5 ←	
2	B	2	2 ↘	3 ←	4 ←	5 ↑	5 ↘	
3	C	3	3 ↑	4 ↑	4 ↘	5 ←	6 ↑	
4	B	4	4 ↘	5 ↑	5 ↑			

case $i=4$ and $j=3$

$B \neq C$

$c[3, 3]+1 > c[4, 2]+1$

so $c[4, 3] = c[3, 3]+1$ and $b[4, 3] = \uparrow$

		j						
		0	1	2	3	4	5	
i		Y _j	B	D	C	A	B	
	0	X _i	0	1	2	3	4	5
1	A	1	2 ↑	3 ↑	4 ↑	4 ↘	5 ←	
2	B	2	2 ↘	3 ←	4 ←	5 ↑	5 ↘	
3	C	3	3 ↑	4 ↑	4 ↘	5 ←	6 ↑	
4	B	4	4 ↘	5 ↑	5 ↑	6 ↑		

case $i=4$ and $j=4$

$B \neq A$

$c[3, 4] + 1 = c[4, 3] + 1$

so $c[4, 4] = c[3, 4] + 1$ and $b[3, 5] = \uparrow$

		j	0	1	2	3	4	5
		Yj		B	D	C	A	B
i	Xi							
0		0	1	2	3	4	5	
1	A	1	2 ↑	3 ↑	4 ↑	4 ↘	5 ←	
2	B	2	2 ↘	3 ←	4 ←	5 ↑	5 ↘	
3	C	3	3 ↑	4 ↑	4 ↘	5 ←	6 ↑	
4	B	4	4 ↘	5 ↑	5 ↑	6 ↑	6 ↘	

case $i=4$ and $j=5$

$B = B$

so $c[4, 5] = c[3, 4] + 1$ and $b[4, 5] = \swarrow$

Nalezení SCS

		j					
		0	1	2	3	4	5
i		Y _j	B	D	C	A	B
	0	X _i	0	1	2	3	4
1	A	1	2	3	4	4	5
2	B	2	2	3	4	5	5
3	C	3	3	4	4	5	6
4	B	4	4	5	5	6	6

		j						
		0	1	2	3	4	5	
i	Yj		B	D	C	A	B	
	Xi	0	0	0	0	0	0	
0	A	0	0	0	0	0	0	
1	B	0	0	0	0	1	1	
2	C	0	1	1	1	1	2	
3	B	0	1	1	2	2	2	
4		0	1	1	2	2	3	

SCS (obrácené pořadí): **B A C D B A**

SCS (správné pořadí): **A B D C A B**

Porovnávání řetězců (edit distance)

◆ přesné porovnávání dvou řetězců (vzájemná shoda) není použitelné v některých oblastech, které využívají symbolický popis (strukturní metody rozpoznávání)

◆ k testování podobnosti dvou řetězců

$$x = x_1x_2\dots x_n \in T^* \quad \text{a} \quad y = y_1y_2\dots y_n \in T^*$$

(T je abeceda symbolů) je nutné definovat vhodnou metriku

◆ **Hammingova metrika** $d_H(x, y)$ – pouze pro řetězce stejné délky. Je definovaná jako počet odlišných symbolů x a y v odpovídajících si pozicích (např. řetězce $abcab$, $bbdab$ mají $d_H=2$)

◆ **Levensteinova metrika** $d(x, y)$ (někdy označovaná jako edit distance), která je definovaná jako nejmenší počet transformací, které převedou řetězec x na řetězec y

◆ Transformace:

- náhrada (substituce) symbolu $a \in T$ v x symbolem $b \in T$ v y $a \neq b$ ($a \rightarrow b$)
- vložení symbolu $a \in T$ ($\varepsilon \rightarrow a$) ε označuje prázdný symbol
- zrušení symbolu $a \in T$ ($a \rightarrow \varepsilon$)

Algoritmus výpočtu vzdálenosti

input:

$x = x_1 \dots x_n \in T^*, y = y_1 \dots y_m \in T^*, \text{costs}(a \rightarrow b); a, b \in T \cup \{\varepsilon\}$

output:

$d(x, y)$

method:

0 begin

1 $D(0, 0) := 0;$

2 for $i = 1$ to n do $D(i, 0) := D(i - 1, 0) + c(x(i) \rightarrow \varepsilon);$

3 for $j = 1$ to m do $D(0, j) := D(0, j - 1) + c(\varepsilon \rightarrow y(j));$

4 for $i = 1$ to n do

5 for $j = 1$ to m do

6 begin

7 $m_1 := D(i - 1, j - 1) + c(x(i) \rightarrow y(j));$

8 $m_2 := D(i - 1, j) + c(x(i) \rightarrow \varepsilon);$

9 $m_3 := D(i, j - 1) + c(\varepsilon \rightarrow y(j));$

10 $D(i, j) := \min(m_1, m_2, m_3);$

11 if $m_1 = D(i, j)$ then set pointer from (i, j) to $(i - 1, j - 1);$

12 if $m_2 = D(i, j)$ then set pointer from (i, j) to $(i - 1, j);$

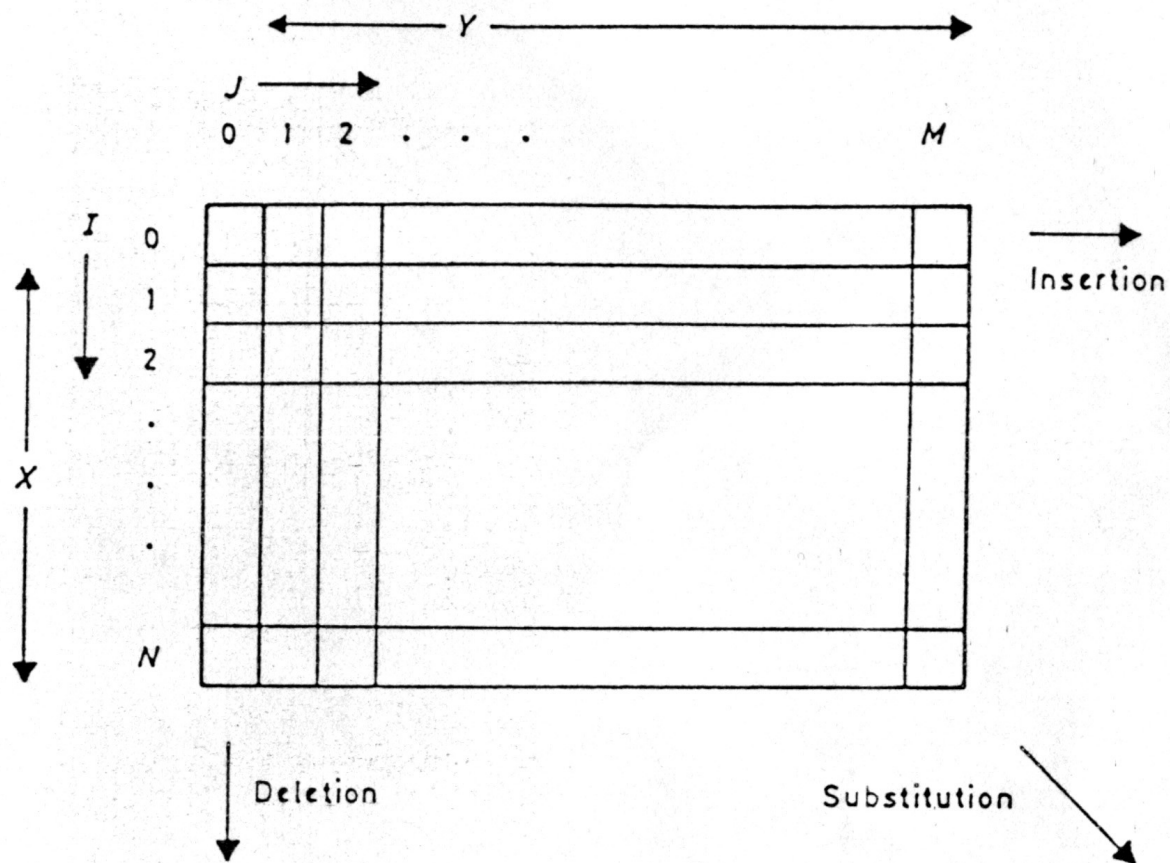
13 if $m_3 = D(i, j)$ then set pointer from (i, j) to $(i, j - 1);$

14 end;

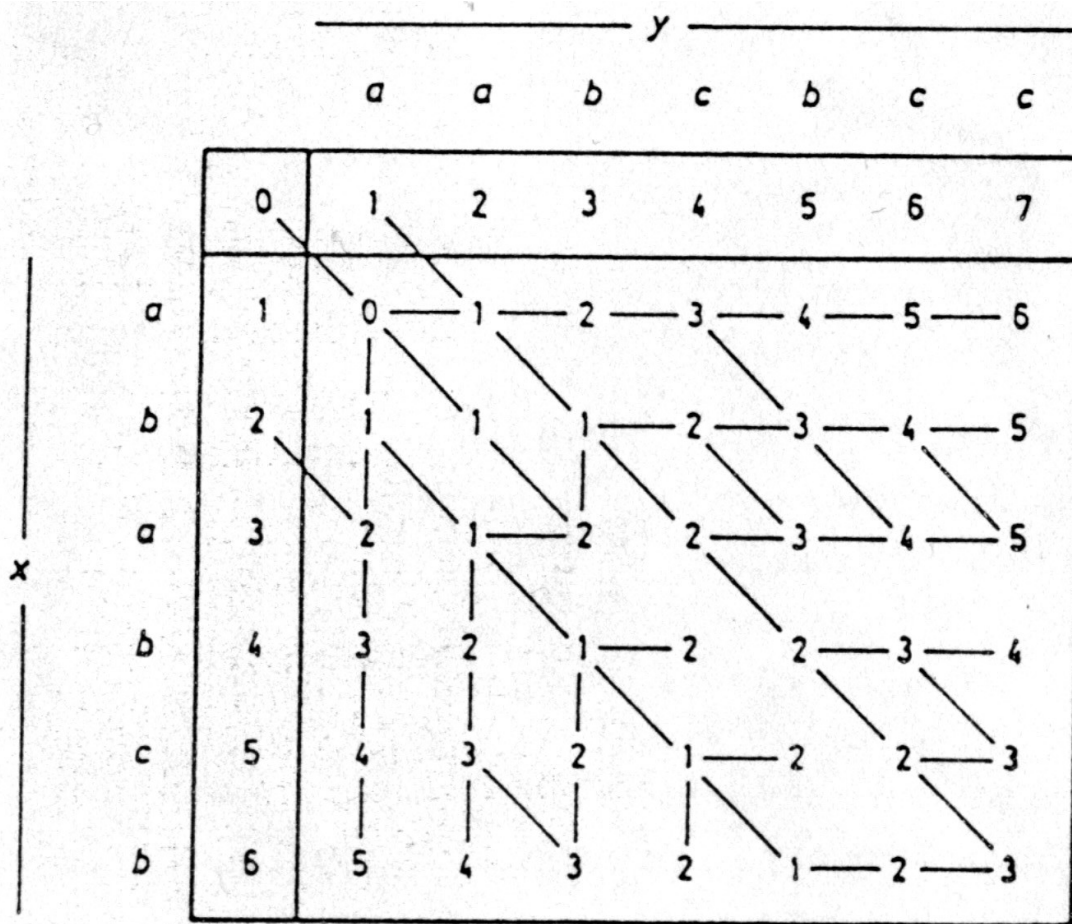
15 $d(x, y) := D(n, m);$

16 end

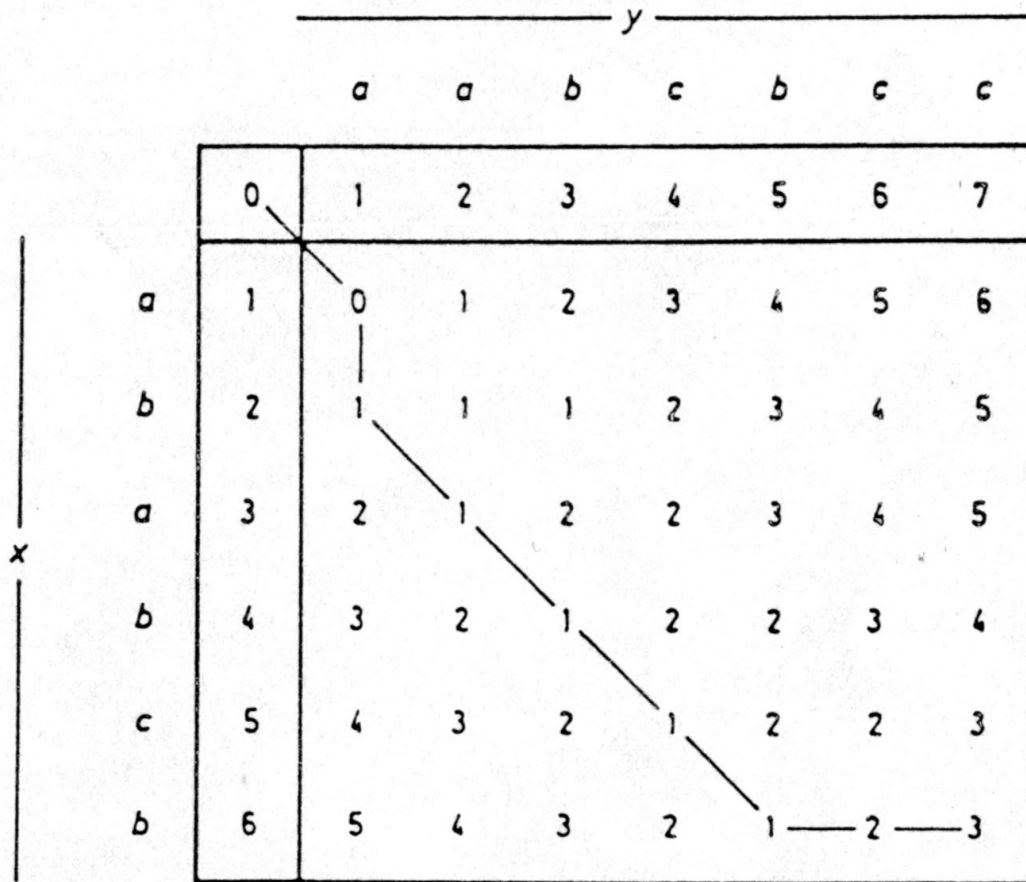
Matrice pro výpočet vzdáleností

Příklad výpočtu vzdálenosti

Rozdílné cesty, které vedou k úpravě řetězců

(a)

_____ *y* _____

a *a* *b* *c* *b* *c* *c*

	0	1	2	3	4	5	6	7
<i>a</i>	1	0	1	2	3	4	5	6
<i>b</i>	2	1	1	1	2	3	4	5
<i>a</i>	3	2	1	2	2	3	4	5
<i>b</i>	4	3	2	1	2	2	3	4
<i>c</i>	5	4	3	2	1	2	2	3
<i>b</i>	6	5	4	3	2	1	2	3

_____ *x* _____

(b)

		<u>y</u>							
		a	a	b	c	b	c	c	
<u>x</u>	0	1	2	3	4	5	6	7	
	a	1	0	1	2	3	4	5	6
	b	2	1	1	1	2	3	4	5
	a	3	2	1	2	2	3	4	5
	b	4	3	2	1	2	2	3	4
	c	5	4	3	2	1	2	2	3
	b	6	5	4	3	2	1	2	3

(c)